

Checklist:

hoe start ik een jongerenteam op?

Organisatie project en draagvlak

- De doorlooptijd van activiteiten van het team is ongeveer 10 tot 12 weken.
- Stel een projectleider/coördinator aan binnen de regio of voor een aantal schoollocaties.
- De rol van de coördinator is:
 - draagvlak en projectplan
 - coördinatie samenstelling teamleden
 - schoolbezoeken met de scholen en locaties afstemmen
 - aanspreekpunt voor en begeleiding van teamleden
 - afstemming met docenten en mentoren (van de teamleden).
- Betrek eigen docenten bij de schoolbezoeken, zodat de docenten daarna het gesprek met de eigen leerlingen kunnen voortzetten.
- Financiën voor dit project zitten vooral in de uren voor coördinatie en begeleiding.

Samenstelling teamleden:

- Selecteer jongeren van verschillende scholen uit de regio.
- Het team is een afspiegeling van de uitvalproblematiek in de regio.
 - Verkeerde studiekeuze
 - Problemen thuis
 - Drugs
 - Criminaliteit
 - Zorg voor familieleden
 - Etc.
- Een optimaal team bestaat uit 8 tot 10 jongeren (in verband met school- en stageverplichtingen en bijbaantjes).
- Beoordeel de jongeren op:
 - communicatieve vaardigheden
 - positieve uitstraling
 - authenticiteit
 - voldoende stevig in de schoenen staan om je persoonlijke verhaal openbaar te maken
 - verschil in karakter
 - ingeschatte betrouwbaarheid
 - mix jongens/meisjes
 - mix autochtoon/allochtoon
 - mix stad/platteland
 - verschillende opleidingen
 - verschil in aanleiding tot schoolverlaten.

Selectiedag

- Organiseer een selectiedag (of dagdeel) voor de jongeren die aan het project willen meedoen. Een competitie-element spreekt jongeren aan en werkt extra motiverend.
- Introductie over het project door de projectleider/coördinator.
- Jongeren presenteren zichzelf: via moodboards vertellen ze wie zij zijn en wat ze van hun toekomst verwachten. Hierdoor ontstaat herkenning en begrip en het scheidt een band.
- Jongeren kunnen elkaar filmen, bijvoorbeeld over hun motivatie om aan het jongerenteam mee te doen. Dit geeft een goed beeld van hun communicatieve vaardigheden.
- Koppel beargumenteerd terug naar de jongeren waarom zij wel of niet geselecteerd zijn.

Aanspreekpunt teamleden

- Benoem een duidelijk aanspreekpunt voor de leden van het jongerenteam. Dat kan de coördinator van het project zijn of een aparte begeleider.
- De begeleider past bij de belevingswereld van jongeren, dus bij voorkeur geen hulpverlener of beleidspersoon.
- De begeleider van het team heeft voldoende tijd voor begeleiding van de teamleden.

Afspraken en inzet

- Deelname aan het team is niet vrijblijvend! Maak vooraf duidelijke afspraken over aan- en afwezigheid van de teamleden bij voorbereidende sessies en schoolbezoeken.
- School gaat voor! Maak vooraf aan de teamleden duidelijk hoeveel tijd het project in beslag gaat nemen. Houd rekening met bijbaantjes en andere 'verplichtingen'.
- Maak vooraf afspraken met de mentoren van de teamleden over deelname aan het project en inzet.
- Maak afspraken over mogelijkheden voor compensatie en inpassing in het onderwijsprogramma. Evalueer na afloop van het project met de mentor of alles naar verwachting verlopen is.
- Beloon de teamleden voor hun inzet. Denk daarbij vooral aan compensatie of inpassing in de opleiding, koppeling aan een bekend rolmodel (voetballer) en een mediatraining.

Doelgroep

- De doelgroep moet zich kunnen herkennen in de teamleden en zich door hun verhalen aangesproken voelen.
- Inzet van een jongerenteam is het meest effectief voor risico-leerlingen op mbo 2-niveau.

Thematiek

- De thematiek van een schoolbezoek is een afspiegeling van de uitvalredenen in de regio/school.
- Stem de thematiek/inhoud van een schoolbezoek af met de school, zodat het onderwerp goed aansluit bij de belevingswereld van de leerlingen.
- Onderwerpen kunnen zijn:
 - geen duidelijk toekomstbeeld
 - problemen op school
 - verkeerde school- en studiekeuze
 - drugs
 - criminaliteit
 - problemen thuis
 - zorg voor familieleden
 - etc.

Organisatie schoolbezoeken

- Bereid ieder schoolbezoek voor met de desbetreffende school. Goede contactpersonen zijn de opleidingsmanager, de zorgcoördinator en de mentor van de beoogde klas.
- Maak afspraken met de school over wel/niet verplichte aanwezigheid van leerlingen, aanwezigheid van leraren/mentoren en spelregels tijdens het schoolbezoek (bijv. jassen uit, petten af).
- Locatie en sfeer: is het in de schoolsfeer of juist losser? Het kan sfeerbevoorender werken om een broodje, snoep of fris te serveren. Ook (zelf uitgekozen) muziek bij binnenkomst en tijdens de creatieve opdracht draagt bij aan interactie.
- Plan direct na het schoolbezoek ruimte in voor een eerste evaluatie en kom daar een week of vier later op terug om ook effecten op de langere termijn in kaart te brengen.

Inhoud schoolbezoeken

- Zorg voor een afwisselend programma; dit houdt de aandacht van leerlingen vast. Denk aan een mix van: klassikaal en in groepjes, persoonlijke verhalen, interactie met de klas en creatieve opdrachten.
- Alles komt aan bod in maximaal 2 uur.
- Een goed tijdstip voor een schoolbezoek is direct na de middagpauze.
- Aanwezigheid van minimaal drie tot vijf teamleden is ideaal in een klas van maximaal 25 personen.
- De klas hoeft vooraf niet te weten dat het programma over voortijdig schoolverlaten gaat. Het kan ook een gastles zijn waarin 'jongeren iets over zichzelf komen vertellen'.
- Zorg dat de klas een mix is van jongens en meiden. Dit brengt het gesprek over de eigen situatie sneller op gang.
- De schoolbezoeken van het Amsterdamse jongerenteam zagen er zo uit:

13.00 uur	Intromuziek terwijl de leerlingen binnenkomen	13.40 uur	Uitwerking opdracht
13.05 uur	Welkom door de school	14.30 uur	Presentatie creaties
13.10 uur	Persoonlijke verhalen teamleden	14.40 uur	Introductie website/contact/hoe verder?
13.25 uur	Interactie met de leerlingen	14.45 uur	Ruimte voor vragen en korte evaluatie schoolbezoek
13.35 uur	Uitleg creatieve opdracht	15.00 uur	Einde schoolbezoek

Creatieve opdrachten

- Creatieve werkvormen kunnen zijn: mindmap, foto's, moodboard, stellingen, slogans. Het team brengt het benodigde materiaal hiervoor mee.
- Houd het persoonlijk, werk naar een positief denkbeeld en draag een oplossing voor.
- Vooral het maken van moodboards en het selecteren van foto's over 'hoe zie je je toekomst?' slaan bij de leerlingen aan. Discussies stellingen en slogans bleek lastiger.
- Het werken aan de creatieve opdracht biedt de teamleden de mogelijkheid om individueel te spreken met leerlingen die hun verhaal niet klassikaal willen of durven vertellen.

Vorbereiding teamleden op schoolbezoeken

- Teamleden bezoeken bij voorkeur niet hun eigen klas of hun eigen school.
- Bouw aan het team zodat het ook echt een team wordt!
- Houd een 'generale repetitie' met het team, zodat ze zich kunnen indenken hoe een schoolbezoek is. Wat gaan de teamleden doen op de scholen, wie doet welk onderdeel, wat verwachten ze ervan, zijn er succes- en faalfactoren?
- Bereid de teamleden voor op het vertellen van hun eigen levensverhaal. Wat willen ze daarin wel kwijt en wat niet? Dat bepalen ze zelf. Maak ze 'eigenaar van hun eigen verhaal'.
- De teamleden gaan op pad als zichzelf en praten alleen namens zichzelf: ze zijn ervaringsdeskundigen die risico-leerlingen gaan wijzen op hun eigen verantwoordelijkheid. De teamleden zijn géén professionele adviseurs of hulpverleners.
- Ook de leerlingen in de klassen praten namens zichzelf en zijn niet als groep aan te duiden.
- De toon van het team is opgeruimd, positief en opbouwend.
- Besteed aandacht aan presentatie- en gesprekstechnieken.

Timing en doorlooptijd

- Organiseer de schoolbezoeken in een compacte, aaneengesloten periode van enkele weken. Dat maakt het project overzichtelijk, beheersbaar en draagt bij aan de motivatie van de teamleden.
- Plan de schoolbezoeken bij voorkeur aan het begin van het schooljaar. De schoolbezoeken kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het saamhorigheidsgevoel in de klassen.
- De 'houdbaarheid' van de teamleden is beperkt. De kracht van deze aanpak zit vooral in de authenticiteit van hun verhaal. Hoe geroutineerder en professioneler de teamleden worden, des te minder impact heeft hun verhaal op de leerlingen!
- De doorlooptijd voor projectopzet, selectie- en voorbereiding teamleden, uitvoering schoolbezoeken en evaluatie is ongeveer 12 weken.

Publiciteit

- Lokale publiciteit kan de activiteiten en de bekendheid van het jongerenteam ondersteunen.
- Probeer een lokale ambassadeur aan het project te verbinden en geef deze een duidelijke rol.
- Laat de teamleden een mediatraining volgen. De ervaring is dat media geïnteresseerd zijn in hun persoonlijke verhaal. Een abstract onderwerp als voortijdig schoolverlaten krijgt daarmee een gezicht.
- Onderdelen van de mediatraining:
 - wat zijn de do's and dont's bij benadering van pers?
 - waar moet je rekening mee houden als je jezelf presenteert zowel op school als bij persvragen?
 - hoe ga je om met vragen waar je geen antwoord op hebt of waarop je niet wilt antwoorden?